



### "Jûbîla Zêrîn" a Siûd El Mela



Him Umer

Xirecir û cimûcoleke bêsînor bûn para Siûd El Mela piştî hevpeyvîna wî berî çend hefteyê li gel BüyerPress. Li çep û rast herkesî nerîna xwe anî ziman û hema bêje kesî xwe bêkar nehişt. Tiştê serincrakêş û daxdar di heman wext de ew bû ku ev gengeş û karvedan weku her car di çarçeweyên bêteşe û bêhûde re derbas bû. Ji lojîk û belgeyan zêdetir hêrs û peroşî hatin ditin. Bila guman nebe: bersivên Siûd El Mela her mirovekî asayî û tendurust matmayî li gîst û ew bi herhal naguncin li çê çihê wî wek nûnerê yekemîn ê hezêke girîng li ser gorepana siyasî li rojavayê Kurdistan. Pirs li vir dimîne gelo bo çî Siûd El Mela wa kir û çî pêdivî hebû ku bi wî şeweyê kêh hispand bersiva pirsan bide, nemaze ku wî taze pêşengiya partiya xwe wer-

girtiyê û her peyveke ji devê wî di vê serdema hestiyar de dikare bandoreke xwe ya mezin hebe li ser tevaya bergeha siyasî ya kurd? Şiroveya herî berdest û gengaz me vedigerîne koka tevgera siyasî ya kurd; ev tevgera ku her ji roja roj de nikaribûye li erk û berpirsiyariyên xwe xwedî derbikve û ne jî karibûye gavine bihend û berdar biavêje daku bibe nûnerêke hevseug û rasteqîn a doza rewşa û mafdar a gelê kurd. Derencam: piştî 67 salan tevgerêke dabeşbûyî, dawerivî û bêbandor li ber çavan diyar e; tevgerê ku ji çewtî berew çewtîyê ve diçe û ji kirîzekê derbasî kirîzêke di dibe. Seranserî wan 67 salan ve tevgerê bi hemû awayan rê li berdem nûkirin û pêşveçûna xwe girt. Ne tenê nîfêşê genc bi xwîneke sard hat piştguhixistin, li herweha jina kurd jî (nivê civakê) bi awayekî fanatik û paşvemayî ji gorepana kar û xebatê hat dûrxistin. Tiştê bermayî, kurtêla kalemêran, di nav çemk û tègehên raserî asta tighîstina wan de rê wenda kirin û ketin rewşêke nalebar û bêçare de. Bersiv û daxuyaniyên neberpirsiyara ne yên Siûd El Mela bo BüyerPress rasterê yek ji encamên vê rewşa aloz û bêhewî ya tevgera kurd e. Ev yek li tenîştî ku rewşanbêjî û bijartina peyva rast û derbirîner rojek ji rojan nebiyê derdek bo partiyên kurd û rêvebirên wan.

Ji lewra tê pêşbînîkirin ku ev rewşa gelşdar dê ne ya dawîn be weku ku ne ya pêşîn bû jî. Sebarê vê çewtîya berçav a rêzdar El Mela û li şûna ku ew yan jî partiya wî li xwe vegeyaya û dan bi kêmasiya xwe biyaniya, hin nûnerên partiyê derketin pêşberî medya û ketin nav hewidanên veanîn û nikolîkirina wan daxuyaniyan û rûspîkirina sekretêrê xwe. Bi heman vê mentalîteya xemsar û xapîner, tevgera kurd li şûna ku nêzî derd û kulên gelê xwe bibe û di asteke payebilind de bibe berdevkê hevî û awatên wî, mixabin ew roj bi roj gelekîrî dîrî erka xwe ket û bi yek-carî hemû rêz û rûmet, çî bo xwe û çî ji bo gel, ji dest da. Di dema dawî de, herçende, ew hevkeşîya nexweş û kulek hin bi hin li dawîya xwe rast te. Kirîza diltezin li Sûrya û gef û hereşeyên ku di van çend salên dawî de li Kurdistan û Rohilata Navîn rû dane, gelek kes hişyar kirin. Îro roj cemawerê kurd çaverêyî hezêkê ye ku bikaribe bi şeweyekî berpirsiyaranê li gel vê rewşa awarte bilive û gelê kurd jî metirsiyên mezin biparêze. Bi dilê me be yan na, ew bi-jarde halê hazir berdest bûye û rojane di xwîna pak a keç û lawên vî gelî de berceste dibe. Eger rêzdar El Mela û jê bo wî çavên xwe li vê rastîyê bigirin, ev kêşeya wan e. Lê bila baş bizanin ku êdî kes jûbîleke zêrîn a di ji lasarî û helatina jî erk û berpirsiyariyan napejirîne.

### Vê gotarê bixwîn



Ibrahim Xelil

Berî her tiştî, ez xweş dizanim ku ji her deh kesên çav li vê gotarê kevin, ê du kes ji wan dest bi xwendina wê bikin û yek tenê ji wan ê benê eşqê bikîşîne ta dawî û vê gotarê temam bike, ne ji ber tiştêkî, lê hew ji ber ku ew gotar bi zimanê kurdî û bi tipên latînî hatiyê nivîsandin ... sed mixabin. Kurd li ser çar welat û sê zimanên belav bûne, û ew bi zimanên wan welatan xwendin û nivîsandina xwe dikin, lewra kurdê her deverêkê dixwaze ku çî gotar be bi zimanê fermî yê wê dewletê be, kurdê Sûrya dixwaze ku ew gotar bi erebî be, û yê Turkyaya dixwaze bi turkî be, û yê Îranê dixwaze bi farisî be... û herweha, lê çima zimanê biyanî bi kurdan jî wê wan şêrîntire? çima zimanê dê li cem kurdan bûye zimanê duyem? Bi sadeyî, ji bo parastina demê û rehetîya çavan, ji ber ku xwendina zimanê biyanî bi wan siviktire ji yê kurdî, û ev kes bi xwe, ku gotin li gotinê dikeve, dibêjin: "Em kurdin û serfirazî bi kurdîtiya xwe!!". "Xweş xebere..." wêk wê pêşyan gotiye, lê yê kurd dilê wî bi ser zimanê wî ve ye, ew dizane ku zimanê wî kêma - heger kêma be - jî ber texsîriya wî, ne jî ber ku xwedê ew wisa çêkirîye, û yê kurd jî ber zimanê xwe fedî nake û xwe bi zimanê xelkê pozbilind û paye nake. Du kes ji zimanê kurdî acizin û di dilê xwe de dixwazin ku xwedê wan jê xelas bike, lê xwedê navê, ew kes evin: - Hin şovîniyên ereb û farisî û turkan: ku bi çavê siyasetê ne bi yê zanistiyê li zimanê kurdî dinerin, û jî ber ku ew her dixwazin ku kurd bimînin kole ji wan re, ew zimanê kurdî kêma û pîs û çexexê dikin. - Hin rewşenbîrên kurdan ku li ser zimanê biyanî ( turkî, erebî, farisî ) rabûne

û pê xwendine û nanê xwe pê dixwin, ev kes bûne zarokên rewşenbîriya biyanî û zimanê kurdî li wan bûye bela. Bê guman, tevaya zimanên cihanê dihez rêzgirtinê, û zimanek jî yê din çêtir tune - Ziman stêrkî wek ku Hemzatov dibêje -, û zimanê erebî - wek minak - ku hin yê çaxa pêxembere, û ew pîr cudaye ji erebiya îro ya di nav devên xelkê de, em dibînin ku tev wilo jî ew ji nik milyonê kesan bi rengekî rojane tê xwendin û nivîsandin. Zimanên turkî û farisî ku nivê ferhengên wan erebîne, bi milyonê kesan pê di axivin û dinivîsin û dixwînin, û ev her sê millet qedrê zimanê netewî xweş dizanin lewra ew her sal bi milyonê dolaran xerc dikin di ber parastin û belavkirina zimanên xwe de. Pêşketina çî zimanî bi pêşketina xwediyê wî ve girêdayî ye, wa zimanê ingilîzî îro serwerê zimanaye ji ber ku du dewletên gewre ( Amerika û Bîtanya ) pê di axivin, û va, li hember, sê hezar zimanên din kesî bi navên wan nebîstîye ji ber ku xwediyên wan zimanan li deştên Mongolya û dehlên Amazon û li hawîrdora çemên Hind û Çînê ne. Çî zimanê ku dereng dest bi wêjeya xwe bike - mîna kurdî - ewê di hin kêmanîyan de wer be wek: - Xwendevan kêmîn: ji ber ku yê xwendevan ji xwendina xwe li sûde digere di kurtîrîn dem de, û jî ber ku ta nuha çî zanariya bi zimanê kurdî tê nivîsandin ew pêşî di zimanên biyanî de hatiye ( ku wan jî ji ber ingilîzî girtiyê ), û wisa jî medya kurdî peyrewa ya biyanî ye. Tipên erebî ( islamî ) bêtir nêzikî çavên kurdên Iraq û Iran û Sûryayê ne lewra em dibînin, em bêjin nebişin, ku tipên latînî ( AB ya mîr Celadet ) baş girane bi xwendevanên kurdî li van her sê welatan. Û tevaya kurdan - jî pêvî yê Turkyaya - ne hogirî tipên latînîne lê ev pîr-girêk çareser dibe bi pêşketina fêrkirina zimanê kurdî û belavkirina wî bi awayekî rêbazkirî û bê hêdan. - Şêwazên kesane li cem nivîskaran tune ne: pîrariya nivîskaran kurd bi yek şêwazî dinivîsin çî helbestvan, çî çiroknivîs, çî rojnamegêr ji ber nebûn yan kêmanîya pêşewa û rêberan lê xem nake,

kurdî îro bi çarpêka dimeşe, sibe ewê rabe li ser pê û dusibe ewê bazde... - Xwendevan nezanan bi gotinên ferhengî: Gelek gotinên biyanî ketine nav zimanê kurdî de ( zimanê gelêrî ), û dema nivîskarê kurdî dinivîse ta ku jê tê ew xwe jî gotinê gîtinê dîr dixê û li şûnê gotinên kurdî jî ferhengan derdixê û bi kartîne, lewra alozî peyda dibe di navbera nivîskar û xwendevan de. Li vir, medya kurdî ( TV, radio, rojname, internet ) dikare bi vî barî rabe û gotinên ferhengî vejîne. - Hander (Hafiz) tune ji bo fêrbûn û bikaranîna zimanê kurdî: Nemaze handerê aborî ku jiyana mirovan li ser ava dibe. Ev alozî çareser nabe ku gîyanê dewletekê yan xwe-seriyekê li dar nekeve, wê gavê ne her yê kurd lê gelek biyanî ê berê xwe bidin fêrbûn û xwendina kurdî ( wêk çawa nuha li başûrê Kurdistanê ). Lê ji nuha û ta ku ew dewlet rabe gerek handerê me tenê welatperwerî be. Em di sala 2014 an de ne, û di seranserî cihanê de miletek - jî pêvî kurdan - nemaye ku jimara wî bi ser 40 milyonî ketiye û hin, mixabin, bê dewlet û destalate... Ey nivîskarê kurd, ey xwendevanê kurd, ey rewşenbîrê kurd: Jiyana û hebûna çî milletî bi zimanê wî ye, û ku zimanê kurdî nemîne - xwedê neke - kurd bê guman namînin. Zimanê te ne kêmi ta zimanên dunyayê ye, ne bi gotinan û ne bi rêzaman û ne bi karîna mayîna û pêşketinê Ey nivîskar û xwendevan û rewşenbîrê kurd: Miletê qels tenê wêk jina bi rûdinê li li xwe dixê û li ser bextê xwe yî reş digirî, û di her boneyê de parsekiya siyasî dîke û dilê meriv û cîranan bi xwe dişewitîne ka belkî ew xêrekê pê bikin ... lê kurd ne qelsin Miletê nezanan tenê nas-nake ku taybetmendîya wîyî milletî zimanê wî, û jî ber zimanê xwe fedî dîke ... lê kurd ne nezanan Û madem kurd ne qels û ne nezanan ka çima di vê rewşa xerab de ne ta roja îro ? çima em dikarin bi erebî û turkî û farisî behsa kurdan bikin û bi kurdî nikarin? çima gihakê hewşa me bi me tehle, û saza bilûrwanê me me nehejîne ? Ez van pirsan dikim, Û dawa gotina xwe li serê wê vedigerînim: Vê gotarê bixwîn

### Rojnamegeriya Dema Îro



Ciwanê Ebdal

me xemlandî ye, mîna çîrîskêk tariya me ronî dike, tevî naveroka wan, xwe bi wan girîngiyên mijûlî dikin: 1- Ji ber hotek mezin ji tore û çandê vala heye, derhênan û afirandin ji helbest, çîrok, gotar û sîminaran tê bikaranîn. 2- Stônê wî konî jî ziman û rêziman e, jî ber hin rêzmanek tevayî tune, û her yek bi zimanê herêma xwe dinivîse û dixwîne. 3- Beşek jê, ji gelpor û şopemariyê filîklorê xwe diçêre, ango şopemariya gelêrî, jî dizî û jî wergerê diparêzin, jî qir û windakirinê. Ev -bi rastî- ne her tiştên rojnamegeriya em li nav gelan wê dinasin, ma gelo çapemariya kurdî digihêje tevaya gel bi giştî? Pêpelokê civakî û qatên cemawer. Yan jî bilî pêşênkarê wî, yê konevanî, çandayî, û bi wan ve girêdayî ye û hew. Kengî wê bibe li gorî hevî û armancan, li gorî omîd û xwezayan navbera dewletan? li navbera milletên Kurdan yê Kurdistan par kirine, bi sinor kirine perçe, bi desdariya şofînî û zordestiyê li gelê kurd dikin. Bi konevaniya xwe, bi çanda xwe, bi sê-çar milletanê xwe, û sê-çar zimanê xwe jî, çî bi Erebi, Turkî, û çî bi Farisî jî, ma wê kengî çapemariya

Kurdî bi yek be, û çawa wê bigihê serî? Belê... pir pirs ti hene, wê çawa dem ji alîkî, û gelê Kurd jî alêkî din ve bîrsivê bi xurtî bide. Çî divê ji Kurdan re bikin ta bigihên hevî û armancan, û ta çî radeyê ew çewtî wê berdemaw bike? An ta bi kengî wê di vê aravê de xwe bişon? Pir çima û ta kengî û çawa hene li holê, lê nîzanim bersiv û derman çî ye...? Yan xuyaye li asoyên nêzikî tu çira xêrê ku destpê kiriyê nuha tune...!! Weke minak, azmûneya rojnameya (Nûdem) bi serî nebû, lê bi hevî ne rîya rojnameya (Büyerpress) bersivê bide.. bi teybet rojnamak serbixwe be, û beşên nûçan werin şopandin. Her wiha jî wê demê bûyerin mezin çêidin, gelo Rojnamegeriya me kare pê re mel-evaniyê bike, bûyaran weke çêbide bêje, bê ku xwe bike aliyek, an bûyer weke bûye... û nûçeyan bi zelalî bişopîne. Em dizanin gasîna me ya civakî bi çî rengî lihev hatiye, belê, ew nexem e, çimkî civata cihanê tev de wiha ye, lê ya girîng ew e bi yek namê be, bi yek nêrîmê be, ta cemawer tevaya cemawer tekeve wêna bûyer û nûçeyan.



# Dawiya Plyalê

Hekim Ehmed

## Hêviya Nuh

**\*Jiyîn çiqas delal e Di nêv bav û biran da Dil heye ko nenale Ber birînen rîman de Ev birîna rîman e Barekî pir giran e Kezeb gurçik nemane Li pepûkên xwehan da**

\* Ji pirtûka (Qedîrî Can). Komkirin û amadekirin: Dilawerê Zenglî. R.107.

Jiyîn çiqas delal e: Gava mirov vê hevokê dixwîne, bawer dike ku xwediyê wê di kêfxweşiyêke bêhempa de dijî, ji xwe ku em nas bikin ku bêjerê wê xudan gelî û welat e, em ê bêjin ku helbet welatê wî azad e, gelê wî serdest e, hev-okeke navane bi du gotinan (jiyîn→delal e) û di navbera wan de (çiqas) wê delaliyê bêhtir dike, belkî mirov matmayî bimîne û bîkaribe bipirse: Gelo Kurdan ev di dîroka xwe de gotiye

Di nêv bav û biran da: Li vir, me nas kir ku mercêk ji bo delaliya jinê heye, ew ji ku di nêv bav û biran de be, kesên ku piştî bi wan tê girêdan, lê gelo ev pesindana rawêşê ye, lavjêk ji bo sibe ye yan jî hesret û ?bêrîkirin e

Dil heye ko nenale: Dixwaze tekez bike ku li nik bav û bira carina mirov dilxweş dibe û bê nalîn diji, ji ber tu pirsnişank nehateye danîn ku em bêjin mebesta wî pirs û hesret e. Lê dîsan jî em dibêjin ev nûjeniyek di wateyan de ye tevî ku Qedîrî Can naskirî ye ku helbestevanê yekem bû ku nûjenî di şêwe û terazûya helbesta Kurdî de bi kar aniyê, lê nûjenî di raman û wateyan jî di helbestên wî de diyar e, helbet li gor dema wî

Ber birînen rîman de: Ev xêz têvel e, êşeke mezin tê de heye, piştî ewqas geşbîniya bûrî, piştî bendewariya me, ji nişka ve, dil dikeve bin rîman de. Tiştê balkêş ku êşê bêhtir dike

(dil) yekjimar e, (rîman) gelekjimar e, ji ber wê (birînen) jî gelekjimar e, ya din peyva (rim) birîn kûr û giran kiriyê ji ber ku di nav çekên kevin (xencer, şûr û tîr) de rim a herf giran e. Ev birîna rîman e: Careke di tekez dike, weke ku bêje ji xewa şîrîn rabe, (ev.. e) rastî li pêş çavên te ye, lêkera bûnê jî di dema niho de hatiye ji bo rawêşê berçav bike.

Barekî pir giran e: Tim Qedîrî Can wateya xwe di rawêşê dijwariyê de diyar dike, weke piraniya helbestevanên klasîk hevwateryan ji pir nake, lê ji dêl wê ve peyvên bi hev re heval yan cot tîne, ango yê wateyên wan nêzî hev bin (çiqas delal e), (bav û bira), (birînen rîman) û (barekî pir giran), di vê hevoka dawî de, (bar) bi tenê dikare wateyê bide ango derbirîna rawêşê dide, lê ji bo wateya wê bêhtir dijwar bibe, helbestevan (girar) û (pir) pê re anîne.

Kezeb, gurçik nemane: Di helbest û mecazê de kezeb yan gurçik li xwe ji aliya hestdanê ve wêneyeke dil e, lê ji dil bêhtir dişewateke bi tîrs û hesret dide, ji xwe gava ku tu bibêji (nemane), tê wateya ku şewitîne û êşiyane. Ev hevok tevî mecaza xwe hêsan e, ji ber wê rahiştîye wateya bîkarîna gelêrî ango ew li ser bîngeha wateyê berê naskirî di çanda zimanê rojane yê civakê de ava bûye.

Li pepûkên xwehan da: Xwihên pepûk, hejar û xemgîn. Yawo Qedîrî Can, bi xwedê jiyân delal bû, qey çî bû? Ya din xwih û berî niha bav û bira, lê bise, kanî dê?

Herdu hevokên dawî di (Fêrhenga Kurdî Nûjen) ya Elî Seydo Goranî de hatine ji bo şirovekirina wateya (pepûk), lê jêder û navê helbestevan nehateye nişankirin.

## Adar Kenî

Bavê Biyan

Sozek ji wan lîvên te xwend Dil û ceger hatin sema Meydan vebû, mil mil hejand Derbûn ji dil pêlên xema

Adar kenî, gul bişkivîn Newroz e, her sal ev dem e Şalûl û bilbil xweş civîn Jiyan di nav lîvên te ma

## Welatê Min



### Melewan Resûl

Welatê min , welatê min Xwîn û rahî di dilê min

Ava te mîna kewsera Şêrîn , şerbet û şekire Dinya hemî heger bax bin Lê pa ji wan tu çetir e

Xwedê zanê çiqas canî Siruşt , dimen , çem û kani Li ber çavan tu bînahî Sira Xanî û Nişanî

Îro li ser ceng û şere Top û legan û leşkere Qet, qet ji hev parî kirin Navê xwe danin e ser e

Agir , şewat lê gur dibe Pêt û rimî jê ra dibe Hin jê dibên: şer lê niye Malik di mîratê dibe

Xwîna zelal va tê rîjîn Dîrok ji nûve tê vejîn Axa temîz azad dibe Sed tif li rûyê derewîn

Ger ku ji min bawer nekin Mihrava cangoran fekin Ba-os li ber çav şahide Rêza goran, kur û keçikin

Şîn û girî û lorîne Pîsk û ceger şewitî ne Deng çû giha Hind û çine Kurdê newêr veşartî ne

Nirxê welat mîraniye Destê di hev piş girtiye Xwîna zelal, pakê rewan Mizgîn ji mer wan aniyê

## Were Hevalê Min



### Çîmen Adi Elî

Were hevalê min were ba min Xerîbî bi hevaltiyê hinekî hesan dibe... Were em bistrênin Sitran hundirê mirov hedar dike... Bendewariyê dikuje.... Were...

diya min hinek kulîçe bo min şandiye Were em biraninan veg-erînin... Û keserên westiyayî ji sînga xwe derînin... Me zanî welat çî ye Û me xweş zanî penaberî çî ye... Lêêêê zarokên me wê çî zanibin?

Tenê biranînen t'al.... Û sawirên seqet wê di hişên wan de bihejin Wê bimînin biyanî wê bimînin mêhvan.

## Min Şop Ajot..



### Dilawerê Zengî

Li welatê rojê Li delava Derya Sipî Li welatekî kuştî Li çiyayê gurandî Li deşt û nehêlên darvekirî Li ser hilma xwîna kizirî Min şopa xewna xwe ajot...

Li Rojhilat Heyva çarde me.. Rêvîngên rîya birîndar Ez û pênivîs û qetek nan. Di dilê şevê de Di cegera asîman de Di rêkên herifandî de Bi gavên xweyî razayî Li ber dîwerekî bê guh Min pênivîsa xwe şiyar kir. Kerwanek ji stêran Neynîka xewnên min şikandin. Çûkên ramanên min frandin.

Di çavê şeva kor de Bi xewnên pêçayî, Dilbijandîna pênivîsê Talan kirim.. Wêran kirim.. Lê, min şop ajot...

Ez û pênivîsa xwe Bi refên kul û derdan Bi xîstaxîsta pênivîsê û kirtekîta nanê tîsî Bi gavên birîndar Bi zimankê bê gîyan Ji salên bê demsal



Mesaul xeyrî xanê min Tuwî rûh û rewa canî Vebestîj, pertewa tûrê Ji lew mayî tu nûranî

Dema şewqa te isabû Suheyî girya li kiwanî Rehêlî tul, seqa rîstan Mij û mo rîna tu baran î

Ji ristên te dibarinin Dilopên şîr û şêranî Ji lew îro meges teb'im Li ser şaxê te min danî

Mesaul xeyrî xanê min Li ser şaxê te dildar im Bi tîrên çêşmeyên mexmûr Ji nîva dil birîndar im

Darbesta demên beravêti Li milên miriyan bar kirin..û Min şop ajot...

Şev û roj li me bûn hêlan.. Di quncikên kit kita çerxê Movikên demê digurînin.. Li deşta Mêrdînê Li ber demên gula berberoj Pencên rojê yên qemirî Li ber sîka bê ken Agirê sar û westiyayî Çemên dil û giriftar Li deşta leylan û awêze Bi pêlava xewnên pênivîsa xwe Min şop ajot...

Homanên xêrnexwez Di qoçê kewênêr de Hêlînek belav kirin. Di gerîneka çavan de Şopa xwînê gerandin. Li ber seqema hewesa min fenera dilê xwe vêxistin. Li ber pencera demên min Bêndera demên xwe gêrandin. Li ser basên xewnên min Hêviyên xwe veçîrandin. Li ber deşta ramanên min Dehlî û zaviyên xwe şinkirînin. Li ber germbûna devê birînen min Termên hêsrên xwe ziwa kirin. Li ber saza ahînen xwîna min Peyala meyê gerandin. Û li ber çîngîna peyalan Min şop ajot...

Di gerînoka mişextiyê Di şevînen qetiyayî Di awêza awareyî Li çiyayê gerdenazad Ji girêbend û lalên zinger-bûyî Kewênêr bi azatî azad bûn... Bi qeqebeke nû.. Bi dilekî aza.. Bîlûra xwe saz kirin.. Û bi xwe re.. Mizgîniya maçîkirina heyvê anîn..

## Axavtinek li Gel Canê Melayê Cizîrî

Xalid Umer

Di mihra tey nepen dilber Lepên bêrya te ez xwarim Seraser ez hevotim lew Hezar perçew, hezar par im

Ji sîne dil firî îro Li ezmanê te refdar im

Mesaul xeyrî xanê min Dilê min sed keser tê da Dirêsim deftera îşqê Ji qabê ber bi qabê da

Hewil danên gihîştina yar Hemî winbûn di ber bêda Ku bageştên mi tén xwarê Di hev wertêm di avê da Mesaul xeyrî xanê min Dilê min sed keser tê da

## "Şingal im.."



### Xunav Kano

Şingal im... Çiya û lat im... Karwana qurbanîyê me.. Misilmanên xwîn mij min ji xaka min talan kirin... Û cilên min ên sipî bi rengê aştî û şehristaniyê qetan-din... Çavê zariyên min giriyand-in... Bi şûreke genî û bêbext ez revandim... Şingal im..

Ahora û Avista û Zeredêşt u Laşê im.. Goreke bêkes û li merqeda xwe bi jar û xemgîniya xwe her ez zindî me... Bi berf û payebûna serê Sincara xwe her ez Kurd im... Bi lingên pînekirî li biyanbanên dinyê digerim Belkî ez şopekê ji ciwanên xwe yên serjêkirî bibînim... Û bi lagireke bi dengên birîndar ser canê wan bistrîrêm... Û bi gulyîyan xwe yên belawelakirî ber xwe didim... Ji bo aweke ji welatê xwe yê mîna porê min belawelakirî ye vexwîm..

Şingal im.. Li vir ez dikojim... Pîskên xwe sor dikim... Û Ji bo parastina we diyarî dikim... Niha Nêrgîz, Şilêr û Hiro... Axa Reqa û Mûsilê rengîn dikin... Vaye şikeftên me yên kûr bi ronahiya momên Êzîdiyê pêşwaziya me dikin.. Vaye dîsa zarokên me ji zarok û jiyânê bixwas dimînin... Şingal im..

## KEWN Û XEYAL



### Ehmed Mustafa

Di xeyala de difîrim Li dunyayê digerim Digerim li welatekî Lê welatekî kuştî dibînim Dibînim buharek xweş e Di nav gulan de rûdinim Dengê bilbîla dibîhisim Lê bayê bêhna gulan dibêjim mizgîn e

\*\*\* Difîrim li asimanê jor Êstêrekan dijimêrim Naxwezim şiyar bibim Dixwazim xewnên xwe pêk bînim...

# Qûnax û Bersiv

Ji dema sê salan û vir de, piştî ko ew rewşa awarte di Sûriyayê de peyda bûye wekî ku li gelek welatên herêmê jî çêbûye, ya ku têtê naskirin bi navê Buhara Erebi yan jî Buhara Gelan ya ku ji du hezar û çaran ve, li cem Kurdan destpê kiriyê. Xuya ye, vê şoreşê hin ji hêviyan û derfetan nêzî me Kurdan bi teybetî kiriyê, ew jî dema welatê me Sûriyê bi giştî bête guhertin û ber bi dewletê mafnas ve here, wê jî gelê me re jî tiştêkî baş be, dê rê li pêşya daxwazên miletê me ve, da mafê xwe pêk bîne, lê di heman demê de, wê ev derfê ne hesan û jî ber xwe ve bi cî bîn, jî ber ku ew ger û tevger û rûdanên roj bi roj têne holê û guhertinên diramatîkî yê ku helwestan di navbera sev û rojê de jî hev cuda dikin, ne ji ber xwe ve tên.



Zahid Mehmûd

bêjin ku awirên me kin in, analîzên me ne wek hev in û caran diji hev in û jî jîwariyê veçetandî ne. Lewma hin ji me bi ser xwe de gelekî dikişînin û hin ji me bi dev kesên din ve berdi-din û hin jî meze dikin ka ev ger û tevger bi ku ve diçe û çî encamê dide, da di dawî de destên xwe bavêjin ber-hemê û jî xwe re hejmêrin bêtî ku tu karî bikin û hin din herwê di dîna xwe çêbikin, xwe bikin hijmar di nav hij-maran de û hin din xwe di-westînin lê nizanin ka berê wan bi ku ve ye. Birastî ev e, tişteke serê mi-rawan teşîme û sergêjêkê li me digêrin, ew sorsret e piştî vê ez mûneya ku bi dehên salan em tê re derbas bûne, tevî hemî siyembarî û zor û zextên ku me dîtine. Lewra divê hemî Kurd û di serî de encumenên me, bersivê bidin li xwe vegeerî û bi çavê biratiyê li hev meze bikin, nêzî hev bibin û li rewşa miletê xwe xwedî derkevin, ev miletê ko rastî penaberîyê xerab hatiye, ta asta dîmografîya wî ber bi guhertinê de diçe.

# BI PERÎSÊLKA(1) NIKARIN TENÊ BI ME KARIN!!



Idris Hiso

Li başûrê Kurdistanê bi tevayî û li bajarê Berdereş bi taybetî zor zehmete gencên bê jin (zugurd)(1) karibin malekê kirêbikin, loma gelek astengî û arîşe tîn pêşya wan, wek ku hat pêşya me heta me xanîk(şuqek) kirêkir ... ew mala me kirêjî kiriyê li rexê bajare û durrî taxên wê ne. Paşî van astengyan û gelk pirsan em rastî xwedîyê bal-exaneyekê hatin, çar şuqê tê de hene bo kirê. Me yek neqand .. bal-exaneyê ku xwedîyê wê dide kirê bo gencan(zugrdan) divê xêzantêde nebin, nax-wazim xêzanên jî Başûr!! Dema min jî xwedanê malê re got: "kaka lo(1)tu xanî bikrê nade bo xêzanan" Li min vegevand: "nabe berêz ...nabe kak Erame Eram(1)!!" Kurdên Rojava vê seyr dibînin , çinkî fêrî vê cuda-bûnê di civaka xwede nebûne, li aliyan din kurdên başûr jî seyr li me dinêrin, çinkî ew me kêm ol dibînin , naxwazim dema em li gel jinan têkilî dibin ....!! Bi herhalî û bêyî ez serê we bikim bi eş ..

em ana di avahîkê dene xêzan tede ninin ..mîna gullistanek bê gul ..wate ji navê wêre namîne ...bal-exaneyek bê jin nema dimîne bal-exane, ev nîz mexaneyê ?!! Lê em çî bikin .. me tewkêlî bi xweda re kir û em razibûn ... xweda jî em bê par jî dilovanya xwe nehiştin .. ew şarezayê û zane ne Erame (herame) Perîsêlkekê hat û hêlîna xwe li rexme çêkir, û ew bû xêzana yekemîn ku çê xwe dibîne divê avahiyê de .. ana ew û sê zarokên xwe li gel me di avahiyê de dijin û kirêjî nadin !. Em îro kêfxweşin, em nema bi tenê ne divê bal-exaneyê .... Emin û xezanek xwedî sê zaroke. Tiştê baş ku xwedanê malê bi perîsêlêkê nikare helbet wê ew derbikrana ....lê mala xweda avabe ew bi me tenê kare ... û bi prîsîpîkan nikre !!!

1-heçecik 2-li başûr jî xortê bê jin re dibêjin zugurd 3-cîma 4-soranî dbêjin Erame ne wek me biêv dikin(herame)

# Ronakbîrî

• Tarîxa ronakbîriyê kevin e. Ronakbîrî, jî wê roja ku insên aqilê xwe bi karaniyê û berê xwe daye kayinatê de heye. Insên di xebitandina aqilê xwe de anatomiya xwe, ruh, made, siruşt û tevgera wê nas kir. Insanên ku aqilê xwe dabûn xwedayan û bi aqilê wan xwedayan hov dijiyan, bi keda ronakbîran li xwe vegeeriyane û insaniyet nas kirine. Ji ber ku ronakbîrî afirandina ilim, pêşketin û parastina ilim bû, û ilim jî bi ruhber, neruher û kayinatê dadiket, barê ronakbîran jî giran dibû. Ilim, tu kelem di rêya xwe de qebûl ne dikirin û di rêya ilim de jî her tim kelemên herî mezin sekinîbûn. Eha ji ber wê yekê bû ku ronakbîran jî her tim doza azadiyê kirine û jî ber wê azadix-waziyê, jî bal civakê û desthilatdaran ve perçiqîne. Û pir bi hovîti jî perçiqîne! Di wî warî de tarîxa ronakbîrî ewrupiyari pir bi xwînelî insaniyet deyndarê liberxwedana wan e. Di demê koledariyê û feodalîzmê de belkî dibû ku siyasat jî bo ronakbîran ne tiştêkî ewqasî girîng bû. Siyasatê bala wan ewqasî ne kişandibû. Belkî hin jî wan, wek hin ronakbîrên me ên ro ku bi carekê

ve dev ji karên siyasî berdane û bi hin tiştên kulturî daketine, ewqasî tenegehî habûn ku bi karên siyasî re reformên ilmî û kulturî jî pêk dihatin. Di eslê xwe de her bidestxistîneke doh e ilmî, mîna îro di kodika siyasatê re herîkibû. Aliman yan divabû bi desthilatdaran re li hev kirî-bana û yan jî qîma xwe bi ku-jîne bîanîna heta ku ilmê xwe biafirandana. Heger Skenderê pêşî rê nedaba Arîsto Teles û li piştî neseqinîba, wê Arîsto nikariba ew aqilê xwe ê mezin hemû bi karbaniya û tesîra ilmê xwe bigihanda ebediyetê. Lêbelê mezinahiya aqilê gelek filozofên yûnanî wek Hypatia ku belkî jî Arîsto jî li pêştir bûn, hemû bi şûrên zaliman re berba bû. Heger ew aqilê wan jî mîna ê Eflatûn û Arîsto derbasî xwendegehan bûbaya, kî dizane belkî dinyaya me sed-du sed salekî jî îro li pêştir bûya. Di çaxê koledariyê û feodalîzmê de, insân hov bû, jiyana insên pêşmerde bû. Çerxa civakê giran dizivirî, serdest û bîndestan bêtî ku peymanan di nav xwe de deynin heta derekê li hev kirîbûn. Heta derekê her kes jî



Laleş Qaso

jiyana xwe hinekî memnûn bû. Rewş ew rewş bû û wê rewşê jî hetanî qimê pazdehan ajot. Di wê rewşê de pêwîstiyê wilo mezin jî ne bi rola ku ronakbîrî derkeve pêş hebû û ne jî bi kirina rola siyaseta wan. Lê piştî ku barûd û pisûla keşif dibe û hema pê re bi sîlehên barûdên insân qira hev tinin, em dibînin ku ronakbîrî di hikmê sed salekî de tam derdikeve pêş û şoreşeke ilmî pêk tê. Ilim bi qasî ku ser bi xwe bûye pêşketin ketiye her warî, ilm bi qasî ku di civakê de hatiye peyivandin û bala civakê kişandiye, pêşketin ketiye civakê û medeniyet xurt bûye. Bi wî ilmî ye ku qirnê şazdehan dibe meydana şerê pêşketîxwaz û paşketîxwazan. Di vî qirnê de bi şoreşa ilmî re dîtînin li ser xwezayê, dîn, îdeolojî û civakê jî bînî ve tîn guherandin. Ev qirn dibû destpêka kapitalîzmê. Di vî qirnê de ye ku êdî filozofên wek Franc-es Bakon (ingilîz e-1561-1626) bi temamî li dijî speku-lasyonên felsefeya kevnare disekin û filozofîya xwe di pratîkê de bi kar tinin. Yanî a wan dihat maneya ku êdî mirovê ronakbîr jî niha û pê ve, wê ne bi tenê bigota,

divabû bikira jî. Li gora wan, pêşketin bi zanahiyê dibû û zanahî jî ji bo bi serketina insaniyetê divabû bîhata bikaranîn. Û ew hemû jî pêşî li ba ronakbîran hebû. Bakon hinekî din pêş de diçe û digihê we qenahetê ku heger ronakbîr bi siyasatê danekevin, yan jî bi temamî xwe jî siyasatê bêrî bikin, wê pêşketin neketa civakê. Li gora wî, bi mîfta siyasatê deriyên herî asê vedibûn. Siyaset mivredê ku hesin û pola dibirî. Ji ber wê bawerendiya xwe bû ku wî di parlamen-toya inglîzî de çih girt. Icar gava mirov jî wan deman û heta ku digihê şerê Napoly-on Bonapart li tarîxa siyasat û pevçûna ku wan ronakbîrên frensî kirine temaşe dike, mirov jî mîrxasiya wan heybet digire! Ez bi xwe hey-ranê jir û zanahî û cesareta wa me!

# Li HOLA Kongiran Semînarê Li Parastina Zarokan Di Cengan de

Navenda Kurdî Ya Lekoîn û Rawêjîkirinê Yasayî li bajarê Qamişlo Semînarê li HOLA Kongiran jî parêzer Şehnaz Şêxê re bi navê "Parastina Zarokan di Nerîna Yasaya Navdewletî û Mirovî di dema Cengan de" lidar xist. Di semînarê de Parêzer Şehnaz jî ser birotokolên navdewletî di vê derbarê de, wek (Her çarên Cinêvê) axivî, û tekez kir ku beşdarîkîna Zarokan di van engan de ne karekî yay-şarî ye.



# Desteya Rêvebir Di Yekîtiya Nivîskarên Kurd – Heskêkê Civîna Xwe Ya Normal Lidar Xist

Desteya Rêvebir di Yekîtiya Nivîskarên Kurd – Heskêkê civîna xwe ya normal di roja 24/8/2014an lidar xist. Di civînê de gelek xal hatin gîftugokirin. Û civîneran erêkirinan xwe li ser biryarên civîna berfireh ya Yekîtiya Nivîskarên Kurd ku li Qamişlo lidar ket anîn ziman.



# Li Navenda Jina Kurd Ya Azad Semînarê Li Ser Ezîdiyan

Li Navenda Jina Kurdî ya Azad, li Qamişlo, Mamoste Ebdil-Barî Xelef endamê Komeleya Subarto roja Pêncemê semînarê li ser ola Ezîdiyan lidar xist. Di semînarê de behsa koka navê Ezîdiyê di gelek nerînan de kir, bi berfirehî li ser ola Ezîdiyan û hûrbîniyên wê olê û herweha pîrtûka Celwe û Meshef jî sekinî, anî ziman ku ew û Zeredestî herdu temam dikin.



# Yekîtiya Xwendevan û Lawan li Qamişlo Xula Derçûna 73 Rahêneran Bidawî Kir

Yekîtiya Xwendevan û Lawan "K" - Rojava, şaxê Qamişlo roja îniyê 22/ 8/2014an de, li navenda Yekîtiyê li Qamişlo, xula derçûna 73 rahêneran di warê zimanê Kurdî, dîroka Kurdî ya kevin, û tendirustiyê de bidawî kir. Yekîtiya Xwendevan û Lawan li gor berdevkê wê xwe dibînin li pêşya berpîrsiyariyek dîrokî ne, amade ne ku xuleyan jix-wendevanê re di hemû warî de vekin.



Kanaleke Kurdî Nû Dest Bi Weşanê Dike



Hat ragehandin ku televizyonek Kurdî ya nûçeyan bi navê MED NÜÇE wê di demek nêzik de dest bi weşana fermî bike.

MED NÜÇE dê bi hemû zaravayên Kurdî nûçe û bernameyên cuda cuda biweşîne. MED NÜÇE herwiha dê cih bide bernameyên civakî, siyasî û hemû bûyerên Kurdistan û cihanê.

Berî niha bi du mehan jî kanaleke din a muzîkê bi navê MED MÜZİK dest bi weşana xwe kiribû. Hêjayî gotinê ye, daraza welatê Danîmarkê di 3'ê Tirmeha 2013'an de lîsansên kanalên Nûçe TV, MMC û Roj TV yê girêdayî şirketa weşangeriya "Mezopotamya Broadcasting" betal kiribûn û bi 10 milyon Kronê Danîmarkî cezayê peryan lê biribû. Nûçe TV û MMC di 19'ê Tebaxa 2013'an de hatibûn girtin. Frekansên MED NÜÇE:

"Qêrin" Çiroka Sinoran Vedibêje



Li ser nexşeya Kurdistanê sinor hatine kişandin ku her malbateke Kurd, her xizmek li aliyekî sinoran mane. Kurtefilmê bi navê 'Qêrin' qêrina Kurdên du aliyên sinor ku Kurd parçe kirine nişan dide. Kurtefilmê 'Qêrin' bi zimanekî cudatir jî berhemên din û bi awayekî serkeftî mijara xwe digire dest. Hunermend Diyar Dêrsim û Bîlal Bulut derhênertiya kurte filmê "Qêrin" kirine û

bi giştî film 14 deqe ye. Çiroka film li gunedekî ser sinorê Bakurê Kurdistan û Ermenistanê, nêzîka çiyayê Agirî derbas dibe û jiyana malbatên Kurd vedibêje. Ji ber ku li ser sinor axaftina bi zimanê Kurdî qedexe ye malbat têkiliya xwe bi dengbêjiyê saz dikin. Bûyeran bi stranan vedibêjin. Yek li wî alî dest pê dike, yê aliyê din didomîne. Û heta evina du ciwanan jî rewş wiha didome.



Sengali me...Boz im,  
Bo reş nebim, min ji xew re li Rojava sîk çêkirîye

**Kurdî Xweş e**

Arişan	مەوێتان	Daniştin	جێنا
Çiyawaz	مەشاد	Serpêçî	نەرد
Wergirtin	استلام	Helwest	موقف
Sixur	چاسوس	Berjeng	لایل
Pergal - Rêjim	نظام	Neybnî	سەبنی
Gotegot	لێناوێ	Erênî	لێجانی
Danezan	تەصریح		

**Mamik ???**

- Tiştêkî min heye, binî ax e, navê şax e, serî zêr e.
- Kaloyek tê ji deştê, barê striyan li piştê.
- Tiştêkî min heye, her tēm li mal e, geh şîrîn e, geh tahl e.
- Ga orî, pişkul firî.
- Ji şekirê şirintire, ji hesinî girantire.

Bersivên Hejmara 2an:  
Name- Moxil- Mar- Firok- Nexşe

محطة محروقات ومغسلة  
**میدیا**  
**GAZIYA MİDIYA**  
Salih Giştî  
قامشلي - الشارع العام - مقابل الجمارك  
450076

**Pend**

\*Gelek qeşmer û gelac hene, lê ne li cem hevîn .  
\*Gelek hene comerdin, lê nizanin comerdîyê bikin .  
\*Gelek hene dijîminê malê xwe ne  
\*Gelek hene ziman xweşin lê mix-abin bê ewle ne  
\*Gelek hene himber mirov dibêşin, lê zik reşin  
\*Gelek hene gir û kîna wan di xwîna wan deye  
\*Gelek hene weke ku tune ne

**Zûbêj**

Tu dikarî sê çaran, zû li ser hev bêjî:  
(Şeşêşt, mişşêştîşt, sêtiştîştîşt û sêtiştîşt)

**XAÇERÊZ**

- ASOYÎ:**
- 1- Komekşervan.
  - 2- Yekjialiyân.
  - 3- Yekjîniyadan, agahiyek li serbûyerekê.
  - 4- Şeh (bêdengdêr), wekhev.
  - 5- Tersiديرêj, nerînêntûj.
  - 6- Jîpêdiviyênsope ye (vajî), jîbopersivdanê.
  - 7- Listeyadermanankubijîş kdîdenexweş.
  - 8- Jirîtmênrêziman e.

- STÛNÎ:**
- 1- Êweyêkeberxwedanê ye.
  - 2- Dêdîbêje da kuzarokêrêkevê.
  - 3- Kurtkirina /ezjî/, ta (vajî).
  - 4- Jiendamênlaş, jiendamênlaş.
  - 5- PêxemberêberîMûsa, dezî.
  - 6- Agahiyeknayêgotin, newe (belawela).
  - 7- Baranji wan tê.
  - 8- Bêaqil (vajî), li dûhev.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	■							■
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

**Hejmara Bûrî**

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	b	e	r	e	k	a	t	■
2	e	h	o	r	e	■	a	a
3	d	■	z	■	d	u	r	v
4	i	d	■	n	■	u	i	e
5	r	a	w	a	h	■	s	s
6	x	■	e	■	■	t	t	t
7	a	j	n	ê	■	a	a	a
8	n	i	s	ê	b	i	n	■